

Η ΠΑΛΙΑ ΑΘΗΝΑ ΣΑΝΑΖΗ
Ραδιοφωνική έκπομπή διά
τὴν 14 Δεκεμβρίου 1969

45^η

Τὴν ἐκπομπὴν παρουσιάζουν ὁ ΚΩΣΤΑΣ ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ καὶ ὁ ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ. Τραγουδοῦ ἡ ΚΑΒΙΩ Δ Ε Ν Α Ρ Δ Ο Υ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ζέρεις Γιάνιο τί συλλογίζομαι ; "Αν ἤθελε καν'νας νά δώσῃ ἓνα χαρακτηρισμό τοῦ 'Αθηναίου, θά ἔπρεπε νά πῆ : 'Αθηναῖος ἓνας μόνιμος καὶ διαρκῆς γκρινιάρης.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ. Ἐννοεῖς τοὺς συγχρόνους Ἀθηναίους ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί τοὺς συγχρόνους καὶ τοὺς παλαιούς καὶ τοὺς παλαιότερους καὶ ὅλους τοὺς 'Αθηναίους εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ὅστε εἶναι γκρινιάρηδες οἱ Ἀθηναῖοι ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μόνιμοι καὶ διαρκεῖς. Γκρινιάζουν γιὰ τό ἓνα, γκρινιάζουν γιὰ τό ἄλλο, γκρινιάζουν γιὰ τοῦτο, γκρινιάζουν γιὰ κείνο, γκρινιάζουν γιὰ τὰ πάντα

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Γιὰ νά εἶσαι τόσο κατηγορηματικός, κάτι θά ξέρης βέβαια.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἄπό ποῦ μποροῦμε νά βγάλωμε συμπεράσματα γιὰ μιὰ ἐποχὴ ; Ἄπό τὰ κείμενα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Καί ὀρίστε τί βρήκα ἀναδιφῶντας στό θεατρικὸ Μουσεῖο παλαιὰ θεατρικὰ κείμενα. Πάρ'το αὐτό τό χαρτί καὶ διάβασέ 'το Γιάνιο.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τί εἶναι αὐτό ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Στίχοι τοῦ Μπάμπη Ἄννινου πού ἐγρ'φησαν στά 1912, ἐδῶ καὶ πενήντα ὀκτώ χρόνια. Διάβασέ τους.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ (Διαβάσει) Ἄθήνα μου, Ἄθήνα ξακουσμένη
πού 'σαι πρώτη, στόν κόσμον πολιτεία
σέ χαίρονται οἱ ξένοι, μόνο οἱ ξένοι
διότι οἱ ντόπιοι πᾶν στήν Ἑλβετία.
Στούς δρόμους, πουθενά δέν βλέπω ρύπους
ὄλοσθε βασιλεύει ἡ ἁρμονία,

μυρίζουνε τὰ ρόδα εἰς τοὺς κήπους
καὶ οἱ ἄρβυλες εἰς τὰ καφενεῖα.
Στὴν ἐξοχή, δέν φαίνεται ρουθοῦνι
~~πᾶσα~~ τῶν Πατησίων, πέσανε τὰ φόντα
καὶ εἰς τὸ Φάληρο, ἓνα μπαμποῦνι
γραμμένο εἰς τὴν λίτσα ... δυὸ κι' ἐγδόντα !

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κατάλαβες δηλαδή ; Δύο δραχμές καὶ ὀγδόντα λεπτά κόστιζε νὰ
φάη ὁ ἀθηναῖος ἓνα λαχταριστὸ μπαμποῦνι σὲ καλὸ ἐστιατόριον
τοῦ Φαλήρου καὶ ὁ ἀθηναῖος ~~φαινότανε~~ γκρίνιαζε γιατί τοῦ φαι-
νότανε ἀκριβό.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ θὰ γκρίνιαζε μὲ τὸ δίκιο του, γιατί δύο δραχμές καὶ ὀγδόντα,
σχεδὸν τρεῖς δραχμές θὰ ἦτανε μεγάλο ποσόν τότε πού οἱ ἐφημερί-
δες εἶχανε μιά πεντάρα καὶ τὸ ψωμί... ἀλήθεια, πόσο κόστιζε
τότε, στὰ ~~ἀρχαῖα~~ χίλια ἐννιακόσια δώδεκα τὸ ψωμί ; θυμᾶσαι ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τὸ ψωμί ; Σαράντα λεπτά ἢ ὀκτῶ, τὸ ἄσπρο, τὸ χᾶσινο ὅπως τὸ
λέγανε τότε. Καὶ ἦτανε ἓνα καρβέλι λαχταριστὸ, σιμιγδαλένιο
κάτασπρο ψωμί πού ἀποτελοῦσε τὴν βᾶσι τοῦ μεσημεριανοῦ φαγητοῦ
τοῦ ἐργαζομένου ἀθηναίου . Μὰ ὅταν εἰς τὰ 1914, τὸ ψωμί ἀυξή-
θηκε σὲ πενήντα πέντε λεπτά τὴν ὀκτῶ, ὁ Τέμος Μωραϊτίνης
ἐγκρίνιαζε κι' αὐτός καὶ ἔγραφε :

Πῶ πῶ πῶ - τί νὰ σᾶς πῶ ;
Κανείς δέν ἔχει τὴν τιμὴ
πού ἔλαβεν ἐσχάτως τὸ ψωμί.
Καὶ περνᾶμε ἡμέρας ὠραίας
γιὰ νὰ ποῦμε ἀλήθεια ὠμῆ
πού φθηνότερο θὰ 'ναι τὸ κρέας
δίχως φέμματα, ἀπ' τὸ ψωμί !

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Πάντα ἡ σάτυρα εἶναι ὑπερβολικὴ. Καὶ στὴν Ἀθήνα πάντα οἱ σατι-
ρικοὶ τὰ παραλέγανε.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Συμφωνῶ. Γιατί ὅμως ; Γιατί ἐρμηνεύανε τὴν γκρίνια τοῦ κόσμου
θέλεις ἓνα παράδειγμα ἀληθινό ; Κάποτε στὰ 1883 νομίζω, ἓνας
ποιητής, ὁ Ἀχιλλεύς Παράσχος, ἔκανε μιά διάλεξι στὴν

αΐθουσα τοῦ Παρνασσοῦ γιὰ νὰ ἐξυμνήσῃ τὴν Ἀθήνα πού τὴν ἀπειάλεσε : Ἐπίγειο Παράδεισο. Κι' ὕστερα ἀπὸ λίγες μέρες, βγήκε ὁ Σουρῆς στὴν ἔφημερίδα του " Ὁ Ρωμηός " γιὰ νὰ τοῦ ἀπαντήσῃ... Διάβασε νὰ δῆς τί ἀπήντησε ὁ Σουρῆς στὸ Παράσχο.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ

Γιὰ δόσε μου γιατί μυρίζομαι πὼς θά 'χῃ ἐνδιαφέρον ἢ ἀπάντησις τοῦ Σουρῆ. (Διαβάζει)

Ὁ ἐθνικός μας ποιητής, προχθές στὸν Παρνασσό,
ἐπίγειο Παράδεισο μᾶς εἶπε τὴν Ἀθήνα.
Στεφάνι μέ τὴν λύρα του τῆς ἔπλεξε χρυσό
τὴν στόλισε μέ πασχαλιές, μέ σμύρτα καί μέ κρένα
τὴν εἶπε γλυκοχάραγμα, τοῦ Γαβριήλ λουλουδι,
αἶμαι Χριστοῦ, μετάληψι, τῶν τραγουδιῶν τραγουδι.

Πολύ καλὰ, ὁ Ἀχιλλεύς ἕς τὴν ἐγνωμιάζῃ
εἰς τὸν Παράσχον, ὁ καθεὶς τὰ πάντα ἐπιτρέπει,
ἔρεπει συχνὰ σάν ποιητής νὰ μᾶς ἐνθουσιάζῃ
κι' ὄλα ἐμπρός του φωτεινὰ κι' ὠρατὰ νὰ τὰ βλέπῃ.
Ὅμως ἐγὼ τί νὰ σᾶς πῶ τὰ βλέπω κάπως σκοῦρα
καί εἶναι μόνη μου χαρὰ, ἡ γκρινία κι' ἡ μουρμουρα.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἐίδες αὐτό πού σοῦ ἔλεγα ; Ὁμολογεῖ ὁ ἴδιος ὁ Σουρῆς πὼς εἶ-
ναι γκρινιάρηδες οἱ ἄθηναῖοι. Καί εἶναι μόνη μου χαρὰ, ἡ γκρι-
νια κι' ἡ μουρμουρα... Διάβασε τώρα παρακάτω νὰ δῆς.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ (συνεχίζει) Ἀθήνα, ξέρεις τί θά πῃ, πουλάκι ^{μου,} ~~μαῖα:~~ Ἀθήνα ;
Ἀπὸ σκουπίδια χίλια δυό, ὠρατο περιβόλι
τραμπουκαριό, μαχαίρωμα, χοροί, σπουπέδες, πεῖνα
ἀρρώστια, τύφος κι' εὐλογιά, χωρὶς γιατροῦς καί πόλι.
Σβησμένο γκάζει ἐρημιά, καί λάκκος ἐνοιγμένος
δελτίον ἀστυνομικόν, κλητῆρας κοιμισμένος.

Κι' ἂν ὁ Παράσχος, σάν ξυπνᾷ, εὐθύς τό νοῦ μυρόνει
καί ἂν πατᾷ στίς πέτρες καί κάνει Παρθενῶνες,
ἀλλά μ υ ρ ὅ ν ω δά κι' ἐγὼ τῆ μύτη μου μέ σκόνη
καί σχίζω τὰ παπούτσια μου σέ μυτερές κοτρώνες.
Πατῶ καί μέσ' τῆς λάσπης τῆς, πατῶ καί μέσ' τὴν σκόνη
καί κᾶνω μ' ἐνθουσιασμό... καινούργιο πανταλόνι ...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Σταμάτα ἔως ἐδῶ Γιάγκο, γιατί παρακάτω ὁ Σουρῆς γίνεται λίγο

χουάτος...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Σταματά, μά βλέπω πόση διαφορά αντιλήψεων υπήρξε μεταξύ δύο ποιητών, του 'Αχιλλέως Παράσχου και του Γεωργίου Σουρής, μεταξύ λυρισμού και σατύρας...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Όμως τίς νύχτες, όλοι συμφωνούσανε στίς πανταδορίστικες ἐκδηλώσεις. Καί τήν ἴδια εκείνη ἐποχή, οἱ ἄθηναῖοι συμφωνούσανε σέ μιᾶ παντάδα...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ξέρω ποιᾶ ἐννοεῖς : "Ὅπως τό φύλλον, σάν μαρανθῆ, τό παίρνει ὁ ἄνεμος καί τό πετάει... Ἡ κλειώ θά μᾶς θυμίση αὐτό τό λησμινημένο ἄθηναϊκό τραγούδι.

ΚΑΒΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) "Ὅπως τό φύλλον σάν μαρανθῆ
τό παίρνει ὁ ἄνεμος καί τό πετάει...

Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Σκέπτομαι Γιάννο, ὅτι ἂν ἔλειπε ὁ Σουρής, δέν θά εἴχαμε πολλές πληροφορίες γιά τήν παλιά μας τήν Ἀθήνα. Σέ κάθε του στίχο, βρίσκεις κάτι πού σοῦ θυμίζει ἕνα τύπο, ἕνα γεγονός ἤ εχασμένο. Καί σ' αὐτό τό παραπάνω ἔμμετρο σατυρικό του, ἀναφέρει σέ ἄλλους στίχους δύο τύπους, τόν Μπουρδούση καί τόν Ζήσιμο.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Μπουρδούσης καί Ζήσιμος... Τί ἦτανε αὐτοί ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Γενικά τεμπέληδες καί μέθυσοι. Ζητιανεύσανε γιά νά πίνουν. Ὁ πρῶτος, ὁ Μπουρδούσης ἦτανε καιρός μελάς καί πληγή γιά τούς ἄθηναίους. Τεμπέλης κατ' ἐπάγγελμα καί τύπος ἀποκρουστικός. Ζοῦσε φευτοζοῦσε δηλαδή ἀπό τήν ἐπαιτεία καί ἦτανε ἐνοχλητικός καί ἀηδέστατος. Ὁ ἄλλος ὅμως, ὁ Ζήσιμος, ὅταν δέν ἦτανε μεθυσμένος ἐργαζότανε σάν κηπουρός σέ σπίτια πού εἴχανε περιβόλι. Καί νά ξέρης Γιάννο, ὅτι ὅλα τά σπίτια τῆς Ἀθήνας, εἴχανε τότε περιβόλια, μικρά ἢ μεγάλα.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ὁ Ζήσιμος λοιπόν, τήν ἡμέρα ἦτανε κηπουρός. Καί τά βράδια ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τά βράδια γινότανε φάλτης !

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ψάλλτης ; Που ; Στίς έκκλησίες ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Οχι, στόν δρόμο. Για να καταλάβης, αυτός ο Ζήσιμος είχε ένα όνειρο : να γίνει φάλτης σε κάποια έκκλησία. Μά ήτανε τόσο φάλ-
τσος πού καμιά έκκλησία δέν τόν δεχότανε. Τζάμπα πήγαινε για
να φάλη, μά τόν διώχνανε μέ τίς κλωτσιές. 'Από τόν καημό του
λοιπόν, τήν ήμέρα δούλευε ήσυχος και ~~απόφαλας~~ νηφάλιος στά
περιβολάνια τής 'Αθήνας. Όσο να 'τανε κέρδιζε δυό τρεις δραχ-
μές τίς όποτες έπινε τό βράδυ, γινότανε λυώμα και έβγαινε
στά σοκάκια να ίκανοποιήση τίς μουσικές του επιδιώξεις.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Δηλαδή έφελνε ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Εφελνε. Καμιά φορά κρατούσε και μία κιθάρα και άκομπανιάριζε
τούς ψαλμούς του μέ μερικά φάλτσα άκόρντα, τί άκόρντα δηλαδή ;
Γρατζουνιές στίς χορδές τής κιθάρας. Εύλογητός ο θεός ήμών...
τράνγκ... γρατζουνιά στήν κιθάρα. Και εξαπολουθούσε όλη τήν
νύχτα, έως ότου έπεφτε σε μία φωνιά του δρόμου και κοιμότανε.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Κοιμότανε πάντα στους δρόμους ; Και τών χειμώνα ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Οχι άκριβώς. Πλάγιαζε στόν δρόμο για να κοιμηθῆ, μά κατά να-
νόνα ξυπνούσε σε κάποιο άστυνομικό τμήμα όπου τόν είχανε πάει
μαθυσμένο.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Και δέν θα μπορούσαν να του κάνουν τίποτε. Δέν έκανε κακό ο
καημένος ο Ζήσιμος. "Εφελνε για τήν σωτηρία τών ψυχών τών άθη-
ναίων.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Αυτό ειπε και ο Ίδιος μια φορά πού τόν πήγανε στό Πταΐσμα για
να δικασθῆ για διατάραξι τής κοινῆς ήσυχίας. Τι έκανε ; ρώτη-
σε ο Πταισματοδίκης. "Εφελνε... Κακό είναι ; Δέν τραγουδούσε
έρωτικά άσματα... "Οχι, έφελνε... Και σαν να ήθελε να επιβεβαι-
ώση τήν κατάθεσι του χωροφύλακα, ο Ζήσιμος άρχισε να φέλη
στό Δικαστήριο, δια να έπιφοιτήση, έλεγε, τό "Αγιον Πενϋμα
έπί τήν κεφαλήν του δικαστού και να τόν άθώωση.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Και άσφαλώς τόν άθώωσε ο Πταισματοδίκης.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τί μπορούσε νά κάνη ; 'Αθως ό κατηγορούμενος... και ό Ζήσιμος, εξακολούθησε νά φέλγη τίς νύχτες καθύψ στους δρόμους. "Έτσι μιá νύχτα χάθηκε ό Ζήσιμος. Κανένας δέν έμαθε πώς και ποϋ πέθανε. "Όμως για τόν άλλον άλήτη, τόν Μπουρδούση, έχομε στοιχεζα.

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Στοιχεζα για τόν θάνατο του Μπουρδούση ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Βέβαια. Πέθανε ό Μπουρδούσης τόν 'Απρίλιο του 1883. Καί τήν πληροφορία αυτήν τήν χρωστάμε πάλι στόν Γεώργιο Σουρη. Φιάβασε έδώ τήν σχετική είδησι.

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ

(Διαβάζει) 'Απέθανεν ό κύριος Μπουρδούσης
 έπέθανε κι' αυτός ό πατριώτης,
 ή δόξα κι' ή στολή της πρωτεύουσας
 των δρόμων ό ξυπόλητος έπότης.
 'Ο κάρος ό άχόρταγος τόν βρήκε
 από πιολά διάφορα στουπί
 και ρήτορας κανένας δέν έβγήκε
 τά τόσα θαύματά του νά μεζ' πη.
 Δέν είχε ό Μπουρδούσης μας φροντίδα
 νά κάνη για τό "Έθνος διαθήκη
 δέν έβγαλε ποτέ του έφημερίδα
 δέν γύρευε ποτέ βουλευτιλίκι.
 'Απέθανες
~~καί σού~~ και σού άγαπητέ
 στοϋ "Έθνους τάς κρίσιμους περιστάσεις
 αυτό δέν τό έλπίζαμε ποτέ
 μά πήγαινε και σού νά ήσυχάσης...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Νομίζω πώς τό ξαναείπαμε και άλλοτε Γιαγνο, ότι οι τύποι της παληάς 'Αθήνας είναι άτελείωτοι. Ξέρεις γιατί σήμερα δέν υπάρχουν τέτοιοι τύποι ;

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ

Είναι φυσικό. Τούς τρώει ή πολυκοσμία. 'Ασφαλώς θά υπάρχουν

καί σήμερα τύποι μά δέν τούς μαθαίνομε, γιατί χάνονται στίς συνοικίες. τούς κατακίνει ἡ συνοικία. Ὅμως ἔχω τήν γνώμη ὅτι μποροῦμε νά ἀφήσωμε γιά λίγο τούς ἀθηναϊκοὺς τύπους νά θυμηθοῦμι καί κανένα παλαιό τραγοῦδι. Εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ φίλη μας ἡ κλειώ θά 'χη καμμιά προτίμησι :

ΚΛΕΙΩ ΔΕΗΝΑΡΔΟΥ Νά σᾶς ~~πῶ~~ πῶ ἕνα παλαιό χαριτωμένο βάλς μέ τίτλο : Φεύ-
 ααααα τινα ἦτανε τὰ λόγια - φεύτινα καί τὰ φιλιὰ...

~~ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ~~ ~~Θαυμάσια. Ἐκεῖνος κουντῶν.~~

ΚΛΕΙΩ (μέ συνοδεία πιάνου) Φεύτινα ἦτανε τὰ λόγια,
 φεύτινα καί τὰ φιλιὰ.

Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Σέρεϊς Γιάννο ὅτι ἐδῶ καί ὀγδόντα πέντε χρόνια, ἕνα καινούργιο γυναικετο σπόρ εἶχε ἐπιβληθεῖ στήν Ἀθήνα καί μάλιστα στοὺς ἀριστοκρατικοὺς γυναικεῖους κύκλους.

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Ἐδῶ καί ὀγδόντα πέντε χρόνια ; Δηλαδή στά 1886 περίπου ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἐκεῖ κοντά. 85 μέ 86...

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Τί εἶδους σπόρ ἔρεσε τότε στίς μαλθακές ἐκεῖνες καί ἀβρότατες ὀπτασίες ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ θά σοῦ φανῆ χυδαῖο καί παράξενο. Ἡ γαϊδουροκαβαλλαρία !

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Τί εἶπες ; Ἡ γαϊδουροκαβαλλαρία ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μάλιστα. Καί ἂν τό θέλης εὐγενέστερα, ἡ ὀ ν ο ὀ ρ ο μ ί α. Κυρίες νεαρές καί δεσποινίδες, πηγαίνανε στήν κηφισιά καί νοικιάζοντας γαϊδουράκια ἀπό τοὺς κηφισιωτέες χωρικοὺς, κάνανε ἀγῶνες ταχύτητος μέ τὰ γαϊδουράκια.

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Αὐτό πρώτη φορά τό ἀκούω. Βέβαια, δέν ὑπῆρχαν τότε αὐτοκίνητα οὔτε ράλλυ, οὔτε ἵππόδρομος... Καί ἡ γαϊδουροκαβαλλαρία ἦτανε μιὰ διέξοδος γιά νά διασπιδάζουν οἱ κομψές αααα ντεμουαζέλλες τοῦ 1886. Νά εἶναι γ ἐγρονός αὐτό ; Ἀσφαλῶς θά 'κηθῆ τίποτε ντοκουμέντα.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ητοκουμέντα ; Καί Ξμμετρα μάλιστα.

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ "Αν εἶμαι Ξμμετρα, θά εἶναι καμμιά σάτυρα τοῦ λουρη.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μποροῦσε ν' ἀφήσῃ ὁ λουρηῆς ἀνεκμεταλλευτο καί ἀσατύριστο ἕνα τέτοιο κοσμικό γεγονός ; Ὅριστε διάβασε ἐδῶ γιά νά πεισθῆς

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ (Διαβάζει) "Ε, ἔς ἀφήσωμε λοιπόν τὰ πράγματα τοῦ Κράτους, τὰς κρίσεις καί διατριβάς περί τῆς ἀναιμίας κι' ἔς τρέξωμε στήν Κηφισιά μέ ὀμίλους φαιδροτάτους νά ἴδωμεν τῶν κυριῶν λαμπράς ὀνοδρομίας.

Στήν Κηφισιά, στήν Κηφισιά, χωρίς ἀργοπορία νά φάλωμε τήν θηλυκή αὐτή καβαλλαρία !

'Ἴδου, ἴδου, κοιτάξετε ἐπ' ὄνων δεσποινίδας μέ πλοῦτον καί περγαμηνάς ἀρχαιοτάτου γένους μέ πέδιλα κομψότατα καί μέ περικνημίδας μεγάλως σκανδαλίζοντα τοῦς παρευρισκομένους. Τί κόλπα, τί τσακίσματα, τί φάθινα καπέλλα τί ἀμαζόνειος στολή... μά εἶναι μία τρέλλα.

"Α, ὅσον εἶναι ἀηδής ὁ γαῖδαρος ἐκεῖνος πού τρέχει μέ φορτώματα λαχανικῶν στοῦς δρόμους τοσοῦτον εἶναι χάριεν τό δύσνον τοῦτο κτήνος ὅποταν φέρῃ εὐγενῆ κυρίαν εἰς τοῦς ὄμους.

'Αμέσως τότε λησμονεῖ πῶς ἐγεννήθη ὄνος καί φίνεται ἀντάξιος δαφνῶν τοῦ Ἑλικῶνος.

"Ω χαίρετε τετράποδα ὑπομονετικά πού φέρετε στά νῦτα σας τοιαύτας καλλονάς μέ τόν καιρό θά μάθετε καί σεῖς τὰ γαλλικά καί ἀλλογλώσσους ἀπό σεῖς θ' ἀκούσωμεν φωνάς.

'Αφοῦ μιλοῦν ἄλλο φραντσέζικα οἱ κυρίες, νά φροντίζετε καί σεῖς στό μέλλον, γαλλιστί σαφῶς νά ὀγκανίζετε

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τότε πού λές Γιάγκο, έκεινή τήν έποχή, λανσαρίσθηκε άλλη μιá μόδα : τό λαϊκό κολλατσιό, στις κυρίες και δεσποινίδες τής άθηναϊκής άριστοκρατίας.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τό λαϊκό κολλατσιό ; Τί ήτανε αυτό πάλι ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καταλαβαίνεις ότι ύστερα από τήν γαϊδουροκαβαλαρία, άνοιγε ή βρεξίς τών κομψών υπάρξεων και πηγαίνανε όλες αυτές μαζί οι σουσοθόες τής έποχής, στο ξενοδοχείο του 'Απέργη, τό μοναδικό τότε τής Κηφισιάς και πέφτανε στο τσαϊ μέ φρυγανιές και μέ φρέσκο βοθτυρο και μαρμελάδες και βουτήματα, έως ότου ένας Κηφισιώτης χωριάτης πού νοίκιαζε τό γαϊδουρι του σε μιá από τίς άθηναίες άριστοκράτισσες, τής ειπε : "Υστερα από τήν πλάτη του γαϊδουριού, δέν πάει νά τρώτε αυτά πού τρώτε... Γιατί ; ρώτησε ή χαριτωμένη δεσποινίς. Διότι δέν πάει... 'Αφού πεινάμε ; 'Αφού πεινάτε, νά έρχόσαστε στο ταβερνάκι μπακαλιανάκι μου, νά τρώτε τουλουμοτύρι στο κληματόφυλλο και φωμί χωριάτικο. "Έτσι ταιριάζει...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καταλαβαίνω. 'Η κυρία θά τό βρήκε πολύ ένθουσιαστικό και πρωτότυπο αυτό και θά έγινε μόδα τό τουλουμοτύρι στο κληματόφυλλο... μά γιατί σε κληματόφυλλο ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Α, δέν τό ξέρεις ; Έτά παλαιά χρόνια, οι μπακάληδες δέν βάζανε χαρτί για νά τυλίξουνε τήν φέτα ή τό τουλουμοτύρι. Είχανε φρέσκα κληματόφυλλα και βάζανε μέσα στο φύλλο τό κομμάτι τής φέτας.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Και φαντάζομαι ότι θά έγινε μόδα, γιατί θά ήτανε και οίκονομικώτερο αυτό τό κολλατσιό. Πόσο πληρώνανε για τό τσαϊ ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τσαϊ κομπλέ, μέ βουτήματα και τέ ρ'στα έκεινή τήν έποχή πληρωνότανε δυο μιση δραχμές παραναλώ. 'Ενώ ή φέτα στο κληματόφυλλο μιá δεκάρα. Και μιá δεκάρα φωμί, είκοσι λεπτά. και μιá πεντάρα κρασί...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Είκοσι πέντε λεπτά του κομπρέ.

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Φυσικά όλα αυτήν τήμανοσβρα τήν έκανε ο άγωγιάτης ο όνομα-
στός μάρμαπα σταυρος της Κηφισιάς, για να κάνει νταραβέρι στο
μπακάλικο του και να πιάρη, τόν 'Απέργη που είχε τό ξενοδο-
χετο μέ τόν όποτον ήτανε πολιτικοί αντίπαλοι. Τρικουπικός ο
ένας, Δεληγιαννικός ο άλλος.
- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Φυσικά αυτή ή μόδα δέν θα κρέτησε πολύν καιρό. Οί κυρίες θα
βαρεθήκανε τό τουλουμοτύρι και θα γυρίσανε στο τέϊον.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Όπως δήποτε, και τό βράδυ όταν γυρίζανε κατάκοπες από τήν
γαϊδουροκαβαλλαρία, πέφτανε στα κρεβάτια τους και άκούγανε
στον όρδο τους πανταδόρους που τραγουδούσανε τό " Δέν ένθυ-
μεϊσαι... "
- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Τό " Δέν ένθυμεϊσαι... " που θα μας τό ένθυμίση τώρα ή Κλειώ.
- ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) Δέν ένθυμεϊσαι κ.τ.λ. Κ.τ.λ.
- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Ξέρεις τί συλλογίζομαι Δημήτρη ; Αυτό που είπες πριν από λίγο
τό τουλουμοτύρι στο κληματοφύλλο. Τί όμορφος συνδυασμός χρωμά-
των. Τό πράσινο ζωηρό κληματοφύλλο μέ τό λευκό κομματάκι του
τυριού. Θα ήτανε χαριτωμένο.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πάντως ήτανε πρακτικό. Και είναι γνωστόν ότι όλοι όσοι τρώγανε
έξω από τά σπίτια τους, κτίστες κυρίως, οίκοδόμοι, σιδεράδες,
τό μεσημέρι περνούσανε έτσι : Μιά δεκάρα τυρί στο κληματοφύλλο,
μιά δεκάρα φωμί και μία πεντάρα ένα ποτήρι κρασί. Καμμιά φορά
για πολυτέλεια τρώγανε και μία πεντάρα έλιές θροσμπες.
- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Νομίζω ότι κάτι θυμάμαι από τόν 'Αλέξανδρο Παπαδιαμάντη...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ηθελα να στο πω κι' αυτό.
- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Νά στο πω έγώ γιατί τό έχω διαβάσει και τό θυμάμαι πολύ καλά.
'Ο μεγάλος αυτός λογοτέχνης και διηγηματογράφος, που ήτανε
πολύ φτωχός, έτσι περνούσε τά μεσημέρια του. " Εστελνε και
έπαιρνε μία δεκάρα τυρί σε κληματοφύλλο, φωμί και ένα ποτήρι
κρασί στο πιο κοντινό μπακάλικο της έφημερίδας όπου έγραφε.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Σέ θαυμάζω πού τό θυμάσαι.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Μά εἶναι χαρακτηριστικό αὐτό γιά τήν φτώχεια πού μάλιστα ἔδουσαν τοὺς καλλιτέχνες τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Μήπως ὁ Κώστας Κρυστάλλης ἐκεῖνος ὁ γλυκύτετος ποιητής ἔτσι δέν σιτιζότανε ὁ ἀτυχής ; Καί πόσοι πόσοι ἄλλοι... Ἀλλά τό κληματοφύλλο μέ τήν φέτα ἦτανε φαί εἶναι χαρακτηριστικός τρόπος σερβιρίσματος τοῦ λιτοῦ προγεύματος, κοινός σέ ὅλη τήν Ἀθήνα

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Φτώχεια καί κακομοιριά... "Ἐλα τώρα καημένες Γιάγιο." Ἄς θυμηθοῦμε καί κάτι πιά εὐθυμο. Εἶναι ἀνάγκη νά μᾶς πιάνη κατάθλιψις μέ τέτοιες ἀναμνήσεις ;

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Θά σοῦ κένω τό κέφι. Ἡ φίλη μας ἡ Κλειώ εἶναι πάντα κοντά μας καί θά μᾶς τραγουδήσῃ ἕνα εὐθυμο παλιό τραγοῦδι.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Νά μιά καλή διέξοδος.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Θά μᾶς θυμίσῃ τήν Ἰταλική καντσονέττα : Σ ε ρ α φ ί ν α .

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τήν Σεραφίνα μάλιστα. Θυμῶμαι πού τήν τραγουδοῦσε στήν περίφημη Ταραντέλλα τοῦ Νέου Θαλήρου, μιά κοντοσλα Ἰταλίδα ἀρτίστα ἡ Μιμή Τζοβανίνα. Ὅλη ἡ Ἀθήνα ἦτανε ῥωτευμένη μέ τήν Μιμή. Καί νά μοῦ θυμίσης καμμιά φορᾶνά σοῦ διηγηθῶ τήν περιπέτεια γμωστοῦ ἀθηναίου μέ τήν Μιμή...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Γιά τήν ὥρα ἔς ἀκούσαμε τήν Σεραφίνα...

ΚΑΒΙΣ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πένν υ) "Ἐχω τρελλό παρᾶπονο μέ σένα
Σεραφίνα

Σεραφίνα - Σεραφίνα...

Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Δημήρη μου, πάλι πέρασε ἡ ὥρα μας καί θά διακόψωμε.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί μεθαύριο, τήν ἐρχόμενη Κυριακή, θά ἔχωμε χριστουγεννιάτικες ἀθηναϊκές ἀναμνήσεις... Ὁρεβουάρ λοιπόν γιά τήν ἄλλη Κυριακή, τήν ἴδια πάντοτε ὥρα.